

Op de Boerderij van Wullem Heythuisen aan de 3^e Bolvennerweg nabij de Patersweg op de Sleek werd men op de dag van de bevrijding 19 januari 1945, nog wreed met de Tweede Wereldoorlog geconfronteerd.

Uit de verstrekte gegevens door Dhr. Frenske Heijthuijsen en Toos Koenen-Heythuisen is het volgende verhaal samengesteld.

Het gebeuren speelde zich af in de tweede helft van januari 1945 toen de oorlogshandelingen van de Engelsen vanaf Susteren in alle hevigheid toenamen. De familie Heythuisen had het bevel om te evacueren genegeerd, omdat ze het vee niet konden meenemen naar de aangewezen evacuatieplaats St. Joost, en wilde dit niet onverzorgd achterlaten.

De plek waar het onheil geschiedde. Nu zorgboerderij Pergamijn van Hans Wolters.

De reden waarom ook Bert en Betje Heijthuijsen (echtpaar) daar verbleven wordt door "Frenske" Heijthuijsen als volgt omschreven (Bert was een broer van Frenske):

"Bert en Betje woonden bij mij in huis aan de Houtstraat te Pey. Bij de razzia door de SS op 22 oktober 1944, werd ik als dwangarbeider meegenomen naar Kirchoven.

Op 6 november 1944 kwam het evacuatiebevel voor Pey e.o. Betje en Bert zijn toen niet naar de aangewezen evacuatieplaatsen Hingen of St. Joost gegaan maar naar de fam. Heythuisen aan de Bolvennerweg, waar Graadje de broer van Betje nog woonde, die ook niet geëvacueerd was en waar ze dachten veilig te zijn.

Ik heb slechts enkele weken als dwangarbeider in Kirchoven gezeten omdat de Hauptman Hieme de Commandant, waar ik wat schilderwerk voor had verricht en een krans gemaakt, mij schriftelijk verlof gaf een aantal dagen naar huis te gaan. Het naar huis gaan, ging niet zo makkelijk, want in Haaren werd ik aangehouden en werd door enkele SS-ers van het beruchte S.A. commando aangehouden en opgesloten, omdat men dacht dat de verlofpas niet goed was. Een Feldwebel die dat gezien had bemoeide zich met de zaak en zei: "Der man hat gute papieren" Ik werd echter toch een dag vastgehouden maar ik denk dat de Feldwebel contact heeft opgenomen met commandant Hieme in Kirchoven, want de volgende dag, kreeg ik zelfs een fiets en een Duitse soldaat als vrijgeleide mee. Zo ben ik via een andere route langs "Breukelke" en Putbroek richting Pey getogen.

Thuis aangekomen bleek er niemand meer te zijn, omdat de evacuatieverordening van kracht was en ben ik geëvacueerd naar mijn oom op het Hingen. Tijdens mijn verblijf in Duitsland waren Betje en Bert vertrokken naar de Bolvennerweg."

Door granaatvuur vanuit Susteren ontstond er brand bij de boerderij en bij een poging om het vuur blussen, werden Betje en haar man Bert Heijthuisen getroffen door een volgende granaat en raakten zwaar gewond. Ze wisten wel nog het woonhuis te bereiken, maar Bert (31 jaar) viel dood neer in de kamer en Betje sleepte zich zwaargewond naar een schuilplaats.

Graadje (23 jaar) wist niet direct wat hij doen moest maar is toch door het veld richting café Jeuken gelopen om hulp te halen. Duitsers hebben hem waarschijnlijk voor de vijand aangezien en schoten hem vanuit "de Fuu" bij het voetbalterrein van RIOS dood. Hij is moederziel alleen gestorven in het open veld en werd gedeeltelijk door de sneeuw bedekt."

Trouwfoto van Bet en Bertje en rechtsboven Graad Heythuisen.

In huize Heythuisen werd men ongerust over het lange wegblijven van Graadje. Toevalligheden zijn er wel vaker en dat gebeurde in deze afschuwelijke situatie ook. Pit Heyhuisen, de vader van Toos, was namelijk vanuit St. Joost komen kijken hoe de toestand op de 3^e Bolvennerweg was. Hij vond Betje daar zwaargewond en heeft alarm geslagen en ervoor gezorgd dat Betje naar het ziekenhuis vervoerd kon worden. Daarna is hij op zoek gegaan naar zijn broer Graadje en die vond hij toen, bijna geheel ondergesneeuwd, nabij het voetbalterrein.

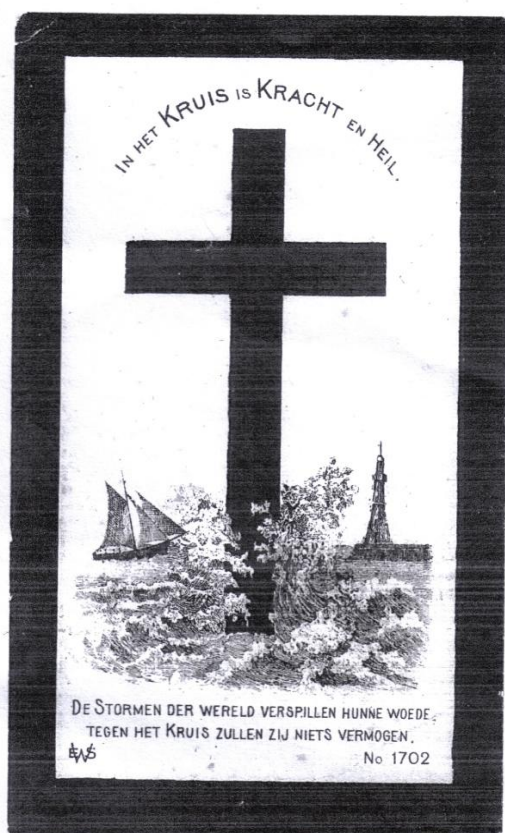
Hij heeft hem toen met behulp van Naad Wolfs naar café Jeuken gesleept waar zij hem in een kapotgeschoten ruimte op de kale vloer hebben neergelegd en een paar dagen later is hij van daaruit naar het "mortuarium" gebracht. Zoals uit het verhaal van Frenske blijkt was dat bij hem thuis, het eigenlijke woonadres van Bert en Betje.

Frenske Heijthuisen is direct na de bevrijding van het Hingen naar huis teruggekeerd. Daar werd hij enkele dagen na de bevrijding (21 januari 1945), met het afschuwelijke drama geconfronteerd doordat de twee overledenen bij hem thuis bezorgd werden, niet in kisten maar in zakken. Hij heeft er toen voor gezorgd dat ze na een paar dagen begraven konden worden. Als datum van overlijden staat op hun gedachtenisprentje 19 januari 1945.

Dit gedenkteken is aangebracht bij het station te Echt. Bert werkte bij het spoor.

Gedachtenisprentje bij het overlijden van Bertje en Graadje

JEZUS † MARIA † JOSEPH.
 †
 Bid voor de zielernst van zaliger
JOANNES HUBERTUS HEIJTHUIJSEN
 echtgenoot van
Maria Elisabeth Heijthuijsen,
 geboren te Pey 10 Juli 1913
 en
Gerardus Wilhelmus HEIJTHUIJSEN,
 geboren te Pey 13 November 1921.
 Beiden overleden te Pey tengevolge van het
 oorlogsgeweld op 19 Januari 1945.

Hoe beter gij u zet tot lijden, des te wijzer
 doet gij en hebt verdiensten des te meer.
 Thomas à Kempis.
 Ik houd het ervoor, dat het lijden dezer wereld
 niet opwegen kan tegen de heerlijkheid, die ons
 geopenbaard zal worden. Rom VIII 19.
 De zorg van deze jongens voor hun moeder
 en schoonmoeder zal steeds, vooral hun vrienden,
 een voorbeeld blijven.
 God was het, die hen beproefde en hen Zijner
 waardig bevond; als goud in den smeltoven
 heeft Hij hen beproefd, maar als een aangenaam
 brandoffer hen aanvaard. Sap III 5-6.
 Heb steeds bij de hand het gebruik van het
 gebed; bij allen tegenspoed is het een onover-
 winnelijk schild. Thom. à Kempis.
 Ik ben de Verrijzenis en het leven. Wie in Mij
 gelooft, zal leven, ook al is hij gestorven.
 Jo XI 25-26.
 Moeder, vrouw blijft op God vertrouwen: Hij
 verlaat U niet! Wij blijven voor u bidden.
 Zoete Heer Jezus, geef hun de eeuwige rust.
 Moeder Maria bewaar hen.

Drukkerij H. Goossen, Pey.

Hingen december 2009,
 René Rutten